

Hersteltraject financiële sector

Het bestuur

Inhoudsopgave

- Overheidshuishouden: inkomsten ↑ uitgaven ↓
- Financieel systeem: reguleren en ondersteunen
- Economische groei: productiviteit door top 3 sectors
- Herstel vertrouwen met politieke kaders

Model

Overheidsfinanciën: Inkomsten ↑ kosten ↓
→ prijs stabiliteit + economische investeringen

Herstel vertrouwen
→ verhoogde investeringen + buitenlandse steun

Financieel systeem reguleren en ondersteunen
→ Ondersteuning herstel

Economische groei door focus op top 3 productieve sectoren
→ Hogere salarissen voor meer mensen

Overheidshuishouden (1/3)

KORTE TERMIJN (0-3 maanden)

Inkomsten omhoog:

- Verkoop van activa van de Staat (bijvoorbeeld aandelen);
- Verhogen van indirecte belastinginkomsten (government take, OB, invoerrechten, etc.).

Kosten omlaag:

- Leningen herstructureren: lagere coupons | langere periode | betere uitsmering in tijd (met name VV leningen).

Risico's mitigeren: (opwaartse koers druk op USD:SRD weghalen)

- IMF Balance of Payments support d.m.v. USD leningen;
- Import substitution ondersteunen door lokaal bedrijfsleven te stimuleren.

Overheidshuishouden (2/3)

LANGE TERMIJN

Inkomsten omhoog door:

- ↑ government take op brandstof;
- Invoer Belasting Toegevoegde Waarde (BTW);
- ↑ invoerrechten;
- ↑ bijdrage diensten overheid (CBB diensten, rijbewijzen, etc);
- Effectieve inning van belasting (zelfstandigen van de fiscale autoriteit);
- Deals met bedrijven met belastingachterstand;
- ↑ toezicht belasting afdracht uit de mijnbouw, bosbouw en visserij;
- Implementeren spaar- en stabiliteitsfonds, 10% lopende cruciale uitgaven, 90% investeren buitenland;
- Privatiseren en/of joint venture van noodlatende bedrijven (N.V. Luchthavenbeheer, SLM, etc.);
- Verhoogde goudopkoop en te herinvesteren in infrastructuur ten behoeve van productieve sectoren.

Noot: belastinginkomsten Suriname is slechts 17% van BBP, een van de laagste ter wereld

Overheidshuishouden (3/3)

LANGE TERMIJN

- **Kosten reduceren door:**
 - Afbouwen van subsidies aan EBS, SWM, SZF en bus- en boothouders (eigen opwekking, hogere prijzen aan bedrijven en meer vermogende huishoudens, etc.);
 - Verminderen van investeringen in **NIET** productieve zaken zoals infrastructuur;
 - Besparen op niet - essentiële uitgaven.
- Aanpassen van de Centrale Bank van Suriname (CBvS) koers d.m.v. een crawling peg.
- Politiek onafhankelijke implementatie arm (vb: Jamaica en Singapore EDB (Economic Development Board)).

Financieel systeem (1/2)

- Nieuwe bankwet, teneinde afschaffing monetaire financiering en rationaliseren CBvS ter bevordering van de onafhankelijkheid en zodat deze vrij is van politieke invloeden;
- CBvS: verhogen van transparantie en accountability;
- **Consolideren en specialiseren banken sector → verhogen solvabiliteit van banken, integriteitsrisico's verlagen alsook impact CCC-rating voorzieningen (in het kader van IFRS);**
- Eenduidig integriteitsraamwerk met centrale onboarding en transactie monitoring;
- Politiek vrije Banken maken (integriteit banken sector);
- Depositogarantiestelsel;
- Ordening valutaverkeer (rol cambio's en banken).

Financieel systeem (2/2)

- Registratie instituut voor roerende goederen;
- Nationale cyber security strategie;
- Verhogen van de transparantie en stabiliteit van het gehele betalingsverkeer;
- Lopende geldzending rechtszaak, duale aanpak politiek en juridisch;
- Herstel relatie FED en DNB* mede in het kader van opstart geldzendingen;
- Verder bevorderen van Financial Inclusion (sociale uitkeringen, betalingen en ontvangsten via de banken).

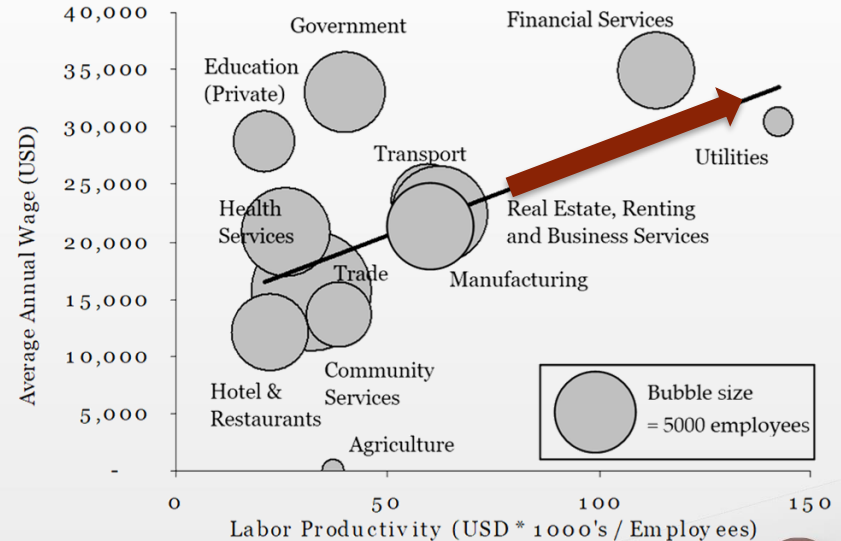
*Federal Reserve
De Nederlandsche Bank

Economische groei (1/3)

LANGE TERMIJN

- **Constatering:** te veel mensen werken in laag productieve sectoren waar salarissen laag zijn, → weinig belasting, geen capaciteit tot verlagen subsidies.
- **Doel:** meer mensen in meer productieve sectoren plaatsen die export gericht zijn.
- **Uitkomst:**
 - Meer belasting inkomsten;
 - Koersstabiliteit;
 - Sanering overheidsapparaat;
 - Verhoogde gelijkheid.

Economische groei (2/3)

KIES TOP 3 SECTOREN EN FOCUS

80% goud en 20% overige als VV verdieners, moet omslaan naar 50%-50%.

Voorbeelden:

- Support services aan oil & mining industry:
 - IT services;
 - Petroleum accounting services;
 - Petroleum administration.
- Toerisme;
- Call centers;
- Value added agricultural products: rijst en melk, bananen proteïne etc.

Economische groei (3/3)

Support:

- Internationale branding om FDI (vb.: Aruba)
- Economic free zones met Europese wetgeving;
- Lagere rente en belasting voordelen voor focus sectoren;
- Integratie informele sector en formele sector;
- Versoepeling ontslag procedure;
- Fiscal law voor incentives ten behoeve van investeerders van risicokapitaal (met name op top 3).

Onderwijs ombuigen:

- Lagere- en middelbare school:
 - Problem solving based;
 - Fearless based;
 - IT based.
- Volwassenen vakscholen afgestemd op top 3 sectors;
- Educatie voor ondernemers (o.a corporate governance).

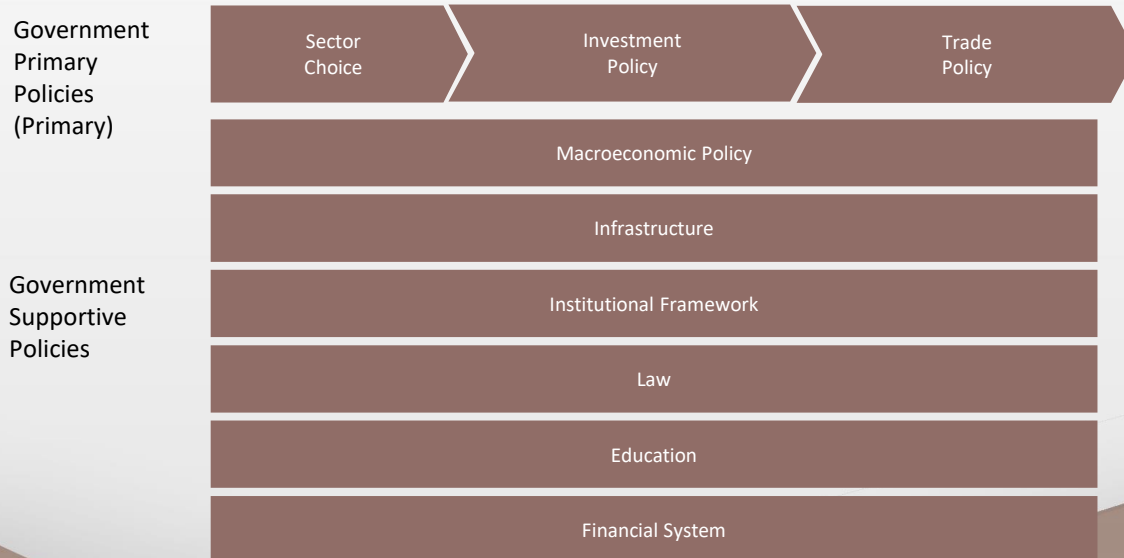
Herstel vertrouwen met politieke kaders

- Afronden National Risk Assessment (NRA);
- Mitigatie voorstellen voortvloeiende uit de NRA implementeren;
- Publieke integriteitsrisico campagne ter bevordering van good governance mindset bedrijven en burgers:
 - Witwassen;
 - Financiering van terrorisme;
 - Interne en externe fraude (inclusief corruptie);
 - Fiscaal onoorbare handelingen;
 - Benadeling van derden (inclusief corruptie);
 - Handelen met voorwetenschap.
- Volledig implementeren Anti-corruptiewet (inzetten United Nations Anti-Corruption Commission zoals in Guatemala);
- Aannemen 'Wet op Good Governance', ter bevordering integriteit bedrijfsleven;
- Verzelfstandigen van het OM en FIU;
- Depolitiseren Centrale Bank van Suriname (nieuwe bankwet).

Andere keuzes maken

- Er is geen silver bullet, de crisis is te groot;
- Niet vanuit politieke angst keuzes maken die niet werken, maar vanuit mogelijkheden;
- Rol overheid is niet van motor, maar dat van katalysator.

Hersteltraject financiële sector

Het bestuur

